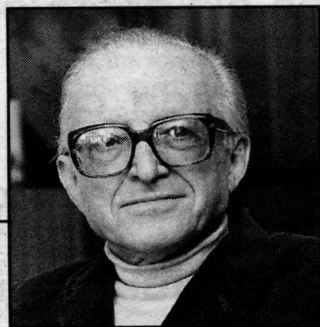

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

1936

No sé si ocorre a tothom, però sospito que sí. Em refereixo a la sensació de portar sempre tot el nostre passat a dins, endormiscat, amb uns ulls mig clucs. A vegades pot passar molt de temps sense que aquesta somnolència s'espargi, però un bon o mal dia, un succés imprevist, desperta records, reminiscències i sensacions que ens reviuem angoixes i alegries.

A mi m'acaba de passar fa poc, amb coincidències de les quals no em sé avenir. El dia 24 del present mes de març, Edicions 62 va presentar la reedició de la meua primera novel·la, *La Glòria del doctor Larén*. Un veritable salt cap al passat! Vaig tenir la sort de veure-m'hi acompanyat per amics escriptors joves que presentaven obres inèdites dins la col·lecció *El Balanci*. La companyia d'escriptors joves m'estimula molt i em renova la fe —em rejuveneix—, i com que sóc tractat amb deferència i afecte, em fa sentir molt de gust en la seva companyia. L'Òscar Pàmies, la Maria Pau Janer, la Teresa Aguilar i l'Olga Xirinachs van expressar-me, com si s'haguessin posat d'acord, la seva curiositat perquè jo els expliqués el tema de *La Glòria del doctor Larén*. I vet aquí que jo no me'n recordo gens. Això, que pot semblar d'una vanitat particularment estúpida, és ben cert. Tanmateix, l'interès dels joves va produir en mi un efecte immediat: un retorn bruscat, amb una rara barreja d'impressions, a l'any 1936, que fou el de la primera edició de la novel·la. És evident que es va tractar d'un dels esdeveniments més insignificants d'aquell any, perquè l'esclat de la guerra fou com una gran onada que va escombrar-ho gairebé tot. Em sorprèn ara, en evocar aquella època, la fabulosa activitat que hi desplegà la joventut, el gavadal de coses en les quals crèiem. Jo mateix —i no era en absolut un exemple especial— dedicava una part del meu horari de treball a fer d'ajudant d'un dibuixant txec que es deia Karel Cerny; trobava temps per fer caricatures (amb els

acudits corresponents), per a revistes satíriques d'aquells moments, publicava alguns articles periodístics i assistia a les classes nocturnes de l'Escola Superior de Belles Arts de Barcelona. He de deduir que em quedava una mica de temps per guanyar-me la vida.

Entre els molts sobresalts i sorpreses que ens va portar l'any 1936, hi hagué el fet que alguns companys de treball i d'estudis, catalans com nosaltres, aparegueren de sobte amb braços que eren les banderes de països sud-americans, uns símbols que també van col·locar a les portes dels seus domicilis per acreditar una nacionalitat (que devien al

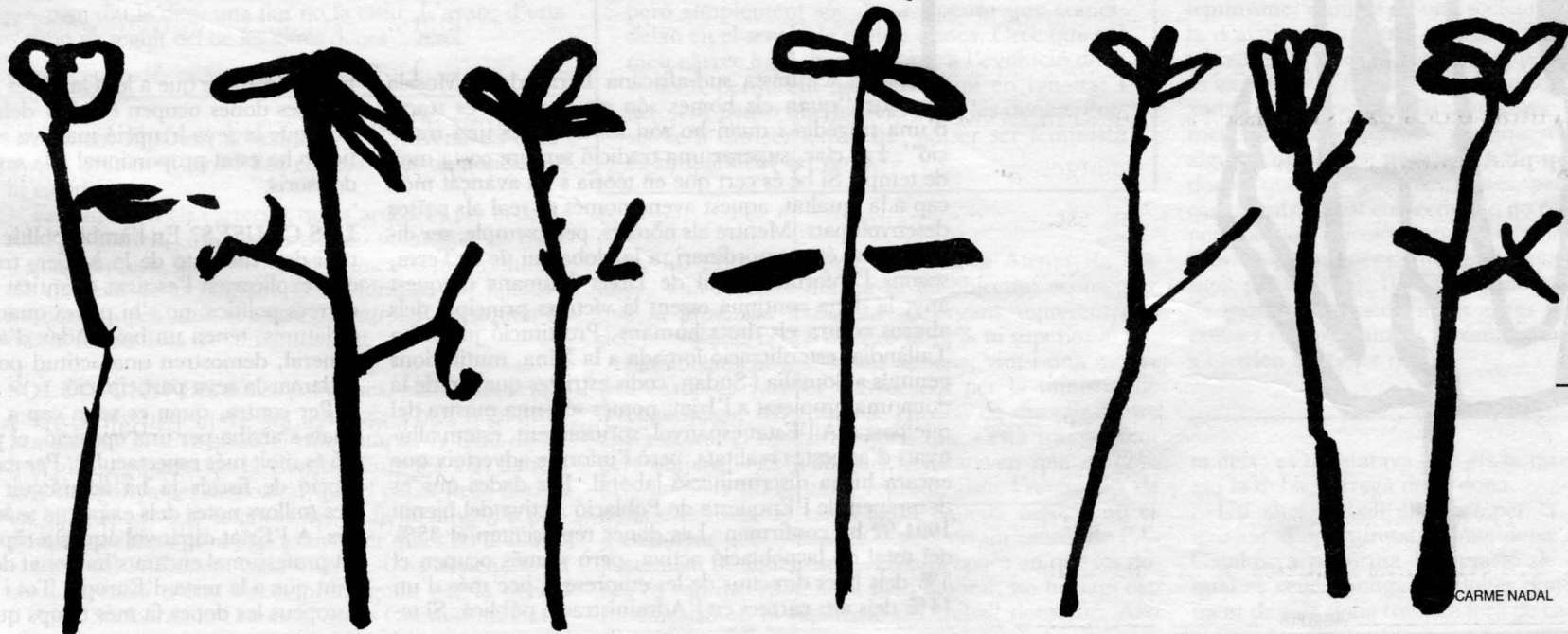
pare o a la mare) que els protegia de possibles escorcolls de part d'elements incontrolats.

Un d'aquests condeixebles, l'Edmon Font, era molt amic meu. Per dir-ho exactament, pertanyia a la mateixa colla i ens aveníem de veres. L'Edmon Font era fill de català i de mexicana, i fou dels qui ens van donar la sorpresa de la seva doble nacionalitat. Després, les coses van anar tan de pressa que l'Edmon Font va desaparèixer de la meua vida. No del tot, amb grans i meravelloses sorpreses que algú es devia guardar en una faixa màgica: resulta que el seu pare, l'excellentíssim senyor Edmundo Font, és el cònsol general de la República Mexicana a Barcelona, i té un gran interès a aconseguir una major relació cultural entre Mèxic i Catalunya. Ens expressà la seva confiança que, en un futur molt pròxim, ho podrà aconseguir.

El senyor Edmundo Font ens va explicar que l'unia una bona amistat amb el candidat del PRI per a les pròximes eleccions presidencials mexicanes, Donaldo Colosio, i que estava segur de poder comptar amb els recolzaments necessaris.

I ja veiem què ha passat. No sé quants condols hauria de donar i a qui, en aquests moments. Però em fa l'efecte que tots hem sofert una pèrdua molt dolorosa.

Pere Calders

CARME NADAL